

EKONOMİ POLİTİK

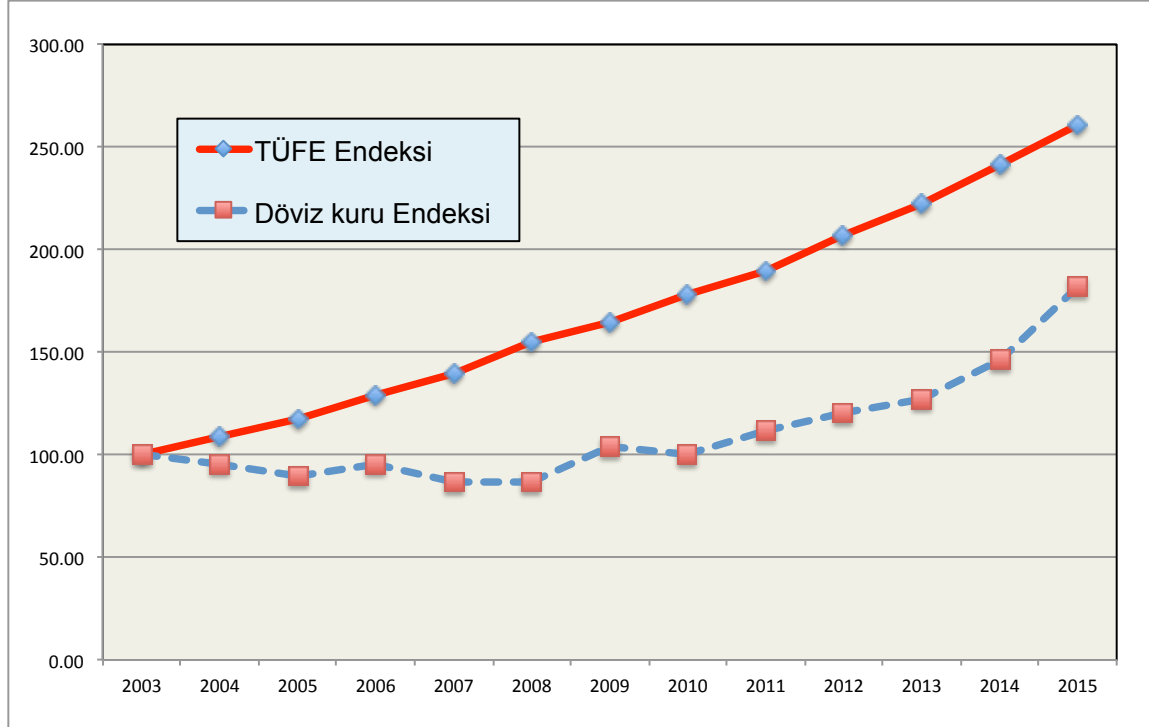
Erinç Yeldan, 20 Ocak 2016

Orta Vadede Döviz Kuru Beklentileri

2003'ten bu yana, AKP ekonomi idaresinin temel felsefesini tek bir hedefe indirgeyebiliriz: *döviz kurunun ucuz tutulması*. Dövizin ucuzluğu bu dönemde birden fazla amaca hizmet etmekteydi. Öncelikle, ithalat faturasını Türk Lirası bazında düşük tutarak enflasyonu baskılamak, çığ gibi büyüyen dış borçların, gene Türk Lirası bazında hesaplanan milli gelire oran olarak düşük gözükmesine olanak sağlamaktaydı. Ama bütün bunların yanında, reel olarak aslında tüm Cumhuriyet döneminin ortalama büyüme hızının altında kalmış olan milli geliri, aşırı ucuz dolar bazında hesaplayarak sanki çok yüksek bir tempoda büyümüş yanılgısı yaratmakta idi. Bu hormonlu büyüme yanılgısı AKP'nin sürekli olarak gündemde tuttuğu "büyüme mucizesi masalının" da ana kurgusunu oluşturmaktaydı.

Aşağıdaki grafikte 2003 sonrasında günümüze değin doların TL değerini, tüketici fiyatlarındaki artış ile karşılaştırmaktayız. Karşılaştırmanın anlamlı olması için iki değişkeni de 2003'ten başlayarak endeks değeri olarak ifade etmekteyiz.

Döviz Kuru ve Fiyat Endeksleri (2003 = 100)

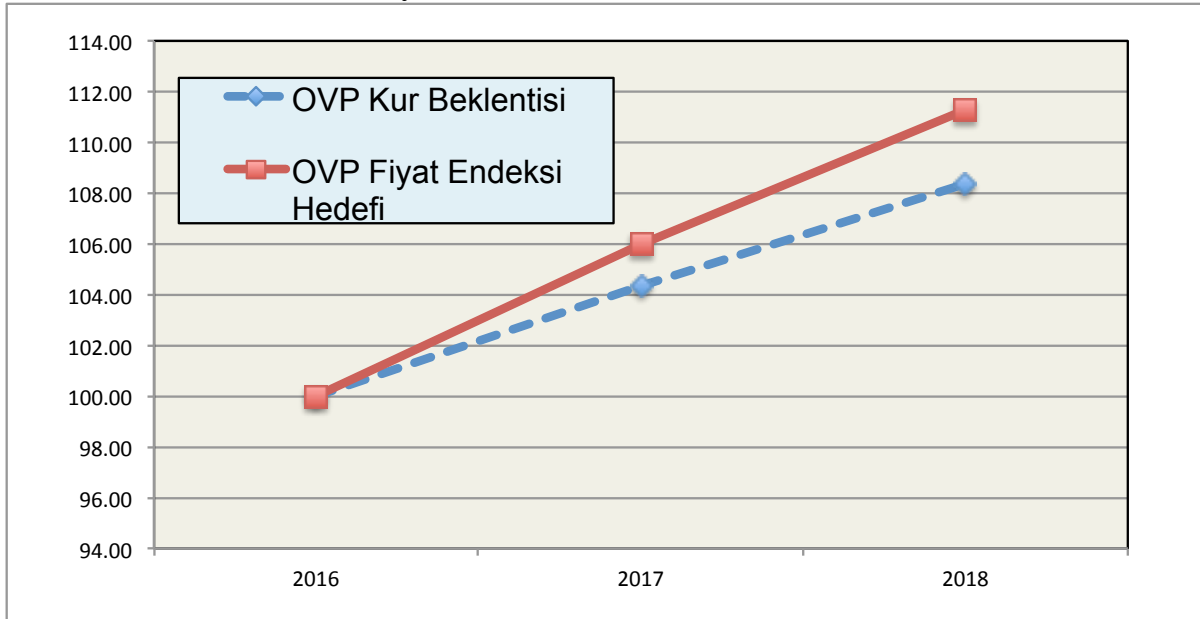
Kaynak: TÜİK ve TC Merkez Bankası veri dağıtım sistemi

Resmi verilere dayalı hesaplamalarımıza göre 2003'ten 2015'e tüketici fiyatları birikimli olarak toplam yüzde 160, doların TL fiyatı ise yüzde 81 artmış. Yani doların değişim hızı enflasyonun neredeyse yarı yarıya gerisinde kalmış.

Şimdi yakın geleceğe bakalım. Bunun için son yayınlanmış olan Orta Vadeli Program hedeflerinden yararlanacağız. OVP'ler üçer senelik dilimler halinde ulusal ekonominin makro ekonomik dengelerini ve makro fiyatlara ilişkin beklenti ve hedeflerini sıralamakta. OVP'de döviz kuru hedefi açıkça belirtilmiyor. Ancak milli gelirin (GSYH'nin) TL ve dolar bazındaki tahminleri bize dolaylı olarak kur beklentisini de sergiliyor.

Böylesi bir hesaplama bize OVP'nin resmi döviz kuru varsayımlarının 2016'da 2.99, 2017'de 3.12; 2018'de de 3.24 TL/\$ olacağını gösteriyor. OVP metninde 2018'e değin enflasyon beklentileri de paylaşılmakta. Kur ve fiyat endekslerini benzer şekilde bir grafik aracılığıyla sergilersek, benzer biçimde dövizin enflasyonun altında seyredeceği beklentisini görebiliyoruz.

Orta Vadede Döviz ve Enflasyon Beklentileri

Dolayısıyla AKP ekonomi idaresinin 2018'e değin beklentisi enflasyonun gerisinde ucuzlatılmış döviz kuruna dayanmakta olduğu anlaşılıyor. Yani 2003 sonrasının sanal büyüme algısı 2018'e değin uzatılacak.

Ancak, küresel ekonominin 2016'daki koşulları 2003-2008 arasındaki koşullardan çok farklı. 2003 sonrası dönem dünya mali piyasalarında olağan dışı bir likidite bolluğu ile geçilmişti. 2015'ten kalan miras ise özellikle yükselen piyasa ekonomilerine yönelik sıcak para akımlarının kuruması ve net olarak negatife dönüşmesi oldu. Türkiye'de de dolar kurunun şimdiden 3.10 TL/\$ düzeyine yaklaşmış olması bu olumsuz konjonktürün doğrudan yansıması.

Olumlu beklentiler ve pembe masallar gerçeklere uymayınca geriye bir tek seçenek kalıyor: ekonomide ve siyasette şiddet.